

مکیده تمقیق :

بررسی قابلیت اعتماد و اعتبار آزمون شاخص اختلال نقص توجه جردن و بررسی

عملکرد هوشی کودکان مبتلا به اختلال نقص توجه

محقق :

نادره سهرابی شگفتی

یکی از مشکلاتی که موجب افت تحصیلی دانش آموزان می شود ، اختلال نقص توجه است . بر اساس راهنمای آماری و تشخیصی اختلالات روانی - ویرایش چهارم - این اختلال به دو شکل ، همراه با بیش فعالی و بدون بیش فعالی بروز می کند . افراد مبتلا به نقص توجه دارای ویژگی هایی هستند که آنها را از دیگران متمایز می کند . عدم توجه به مخاطب ، اشتباهات مکرر در انجام تکالیف درسی و شغلی ، مشکلات سازماندهی رفتاری ، حواسپرتی ، فراموشکاری و اجتناب از انجام کارهایی که نیاز به تلاش ذهنی مستمر دارد ، از بارزترین ویژگیهای این افراد است . به دلیل کمبود مقیاس های تشخیصی اختلال نقص توجه در ایران و نیاز روانشناسان ، مشاوران و متخصصان تعلیم و تربیت ، بررسی قابلیت اعتماد و اعتبار آزمون شاخص اختلال نقص توجه جردن (جردن ۱۹۹۲) در شیراز هدف این بررسی قرار گرفت . این مقیاس دارای دو فرم ویژه والدین و معلم است و هر فرم از دو بخش تشکیل می شود . بخش اول توانایی توجه و بخش دوم توانایی سازماندهی را می سنجد . ابتدا این آزمون برای استفاده در ایران ترجمه و انطباق گردید . نمونه این پژوهش شامل ۱۲۱۹ دانش آموز کلاسهای اول تا پنجم ابتدایی بود که به شیوه نمونه گیری خوشه ای تصادفی از چهار منطقه آموزش و پرورش در شهر شیراز انتخاب شدند و از معلمان این کودکان خواسته شده بود ، پرسشنامه ای را که بر اساس معیارهای تشخیصی چهارمین ویرایش راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی تنظیم شده بود ، برای تمام کودکان تکمیل کنند . سپس از میان کودکان مورد مطالعه ، ۸۷ کودک که دارای اختلال نقص توجه بودند ، بر اساس معیارهای راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی و مشاهدات بالینی انتخاب شدند . همچنین از میان افرادی که فاقد اختلال نقص توجه تشخیص داده شدند ، ۸۷ نفر که از نظر سن و جنس و پایه تحصیلی با گروه اول همتا بودند انتخاب گردیدند . سپس آزمون شاخص اختلال نقص توجه جردن توسط والدین و معلمان همان کودکان (۱۷۴ نفر) تکمیل شد . برای تعیین قابلیت اعتماد آزمون جردن از روشهای زیر استفاده گردید . ضریب آلفای کرنباخ پایائی تصنیفی و ضریب همبستگی بین نظر والدین و معلمان ، برای تعیین اعتبار آزمون از شاخص های زیر استفاده شد . تفاوت میانگین نمرات دختران و پسران ، تفاوت گروههای عادی و غیر عادی ، ضریب همبستگی نمرات آزمون و معدل تحصیلی . نتایج به دست آمده مؤید قابلیت اعتماد و اعتبار مطلوب آزمون بود . همچنین از میان دانش آموزان مبتلا به اختلال نقص توجه ۵۴ نفر که در هر دو فرم والدین و معلمان به عنوان افراد مبتلا به اختلال نقص توجه ، تشخیص داده شده بودند انتخاب و مقیاس هوشی کودکان و کسلر - تجدید نظر شده ، در مورد آنها اجرا شد .

به طور کلی میانگین عملکرد هوشی کودکان مبتلا به اختلال نقص توجه پائین تر از طبیعی بود . افزون بر این ارتباط میان اختلال نقص توجه با متغیرهای تحصیلات پدر، شغل پدر، جمعیت خانواده ، ترتیب تولد ، سن و آموزش پیش دبستانی با استفاده از تحلیل واریانس یکطرفه مورد بررسی قرار گرفت . در تحلیلی که بر روی هر دو گروه عادی و دارای اختلال انجام شد تنها میان اختلال نقص توجه و آموزش پیش دبستانی ارتباط معنا داری بدست آمد و در تحلیلی که تنها بر روی گروه دارای اختلال انجام شد میان اختلال نقص توجه و تحصیلات پدر ارتباط معناداری به دست آمد .